

Umeå tingsrätt

Mark- och miljödomstolen

ANSÖKAN OM TILLSTÅND ENLIGT MILJÖBALKEN

Sökande: Talga AB, org. nr 559155-0677
972 35 Luleå

Ombud: Advokaten Joel Mårtensson och biträdande juristerna Albin Gustafsson och Sofie Pedersen
Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB
Box 1711, 111 87 Stockholm
Tfn: 08 595 060 00
E-post: joel.martensson@msa.se, albin.gustafsson@msa.se,
sofie.pedersen@msa.se

Saken: Ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till etablering och drift av anläggning för tillverkning av batterianodmaterial från grafitkoncentrat inom del av fastigheten Luleå Hertsön 11:1 och 11:1010 i Luleå kommun, Norrbottens län (verksamhetskoder 13.20-i och 24.45)

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

A.	Yrkanden.....	5
B.	Bolagets ansökan	6
	B.1 Bakgrund	6
	B.2 Ansökans disposition.....	7
	B.3 Ansökans omfattning och avgränsning.....	8
	B.4 Samråd.....	11
C.	Orientering	11
	C.1 Omgivningsbeskrivning.....	11
	C.2 Nollalternativet	12
D.	Verksamhetsbeskrivning.....	13
	D.1 Översikt	13
	D.2 Förberedande arbeten.....	13
	D.3 Produktionsprocesser	14
	D.4 Vattenhantering	16
	D.5 Kemikalier och avfall	17
	D.6 Transporter.....	17
	D.7 Energianvändning.....	18
E.	Miljökonsekvenser.....	18
F.	Tillåtlighetsfrågor	18
	F.1 Tillåtlighet enligt 2 kap. miljöbalken.....	18
	F.2 Tillåtlighet enligt 3 och 4 kap. miljöbalken.....	22
	F.3 Tillåtlighet enligt 5 kap. miljöbalken.....	24
	F.4 Tillåtlighet enligt 7 kap. miljöbalken.....	24
	F.5 Tillåtlighet enligt 8 kap. miljöbalken.....	26
	F.6 Tillåtlighet enligt 16 kap. miljöbalken.....	27
	F.7 Sammanfattning av tillåtligheten.....	27
G.	Särskilt om vattenverksamheten	28
	G.1 Rådighet.....	28
	G.2 Oförutsedd skada av vattenverksamheten.....	28
	G.3 Prövningsavgift.....	28
H.	Villkorsdiskussion.....	29
	H.1 Allmänt villkor	29
	H.2 Utsläpp till luft.....	29
	H.3 Utsläpp till vatten.....	30

H.4	Buller och vibrationer	31
H.5	Rennäring.....	32
H.6	Transporter.....	33
H.7	Energihushållning	33
H.8	Risk, kemikalier och avfall.....	33
H.9	Kontroll och avveckling	35
H.10	Sammanställning av villkorsförslag.....	36
I.	Byggnadsdom	39
J.	Verkställighetsförordnande.....	40
K.	Målets handläggning	41

BILAGEFÖRTECKNING

- 1 Behörighetshandlingar
- 2 Rådighetsavtal
- 3 Karta över verksamhetsområde
- A Teknisk beskrivning
 - A:1 Situationsplan med anläggningsdelar*
 - A:2 Processschema grafitreningsanläggning*
 - A:3 Processschema anodproduktion*
 - A:4 Ritning vattenledningar*
 - A:5 Bullerutredning, inklusive underbilagor 1–4*
- B Miljökonsekvensbeskrivning
 - B:1 Samrådsredogörelse*
 - B:2 Grundvattenutredning*
 - B:3 Redogörelse för uppfyllande av BAT-slutsatser för icke-järnmalmsindustrin*
 - B:4 Recipientbedömning*
 - B:5 PM Dagvatten*
 - B:6 PM komplettering till recipientbedömningen*
- C Detaljplan (del 1–2)
- D Säkerhetsrapport
 - D:1 Riskbedömning*
 - D:2 Släckvattenutredning*
 - D:3 Plan för räddningsinsats (del 1–3)*
- E Statusrapport

A. Yrkanden

1. Talga AB ("Talga" eller "bolaget") yrkar att mark- och miljödomstolen meddelar bolaget tillstånd enligt miljöbalken till anläggande och drift av anläggning för förädling av grafitkoncentrat och tillverkning av batterianodmaterial från grafitkoncentrat inom fastigheten Luleå Hertsön 11:1 och 11:1010, i Luleå kommun, innefattande:
 - (a) tillverkning av upp till 22 000 ton batterianodmaterial per år; samt
 - (b) tillverkning av upp till 19 500 ton kvävgas per år.

2. Bolaget yrkar vidare att mark- och miljödomstolen meddelar bolaget tillstånd till
 - (a) den vattenverksamhet som behövs för uppförande av bolagets anläggningar inom vattenområden inom fastigheten Luleå Hertsön 11:1010, innefattande
 - (i) uppförande av anläggning, grävning, fyllning och liknande åtgärder,
 - (ii) anläggande av diken,
 - (iii) bortledning av grundvatten under anläggningsskedet samt utförande av anläggningar för detta;
 - (b) nedläggande av ledningar för uttag av kyl- och processvatten samt för utsläpp av kyl- och processavloppsvatten inom fastigheten Luleå Hertsön 11:1; samt
 - (c) bortledning av 1 600 m³ ytvatten per timme från Inre Hertsöfjärden.

allt enligt (a)–(c) i enlighet med vad som markerats på karta i Bilaga 3.

3. Bolaget yrkar avslutningsvis att mark- och miljödomstolen
 - (a) i en särskild dom, jämlikt 22 kap. 26 § miljöbalken, förklarar att den ansökta verksamheten är tillåtlig och lämnar bolaget tillstånd att utföra anläggnings- och byggnadsarbeten för anläggningen i yrkande 1, samt utföra åtgärder enligt yrkande 2(a)–(b) (byggnadsdom);

- (b) med stöd av 22 kap. 28 § miljöbalken förordnar att såväl byggnadsdomen som domen i huvudsak får tas i anspråk omedelbart (verkställighetsförordnande);
- (c) bestämmer tiden enligt 22 kap. 25 § miljöbalken, då de genom denna dom tillståndsgivna anläggningarna ska ha tagits i drift, till 10 år från dagen då tillståndet vunnit laga kraft (igångsättningstid);
- (d) bestämmer tiden enligt 22 kap. 25 § miljöbalken, då arbeten hänförliga till vattenverksamheten ska vara utförda till 10 år från dagen då domen vunnit laga kraft (arbetstid);
- (e) bestämmer tiden enligt 24 kap. 18 § miljöbalken, för anmälan av anspråk på ersättning för oförutsedda skador av vattenverksamheten, till fem år räknat från utgången av arbetstiden;
- (f) föreskriver villkor för den sökta verksamheten i enlighet med bolagets förslag;
- (g) godkänner den till ansökan bifogade miljökonsekvensbeskrivningen och slutför den specifika miljöbedömningen.

B. Bolagets ansökan

B.1 Bakgrund

4. Talga är ett innovationsmaterialföretag som utvecklar och tillverkar gröna batterianodsprodukter, teknologi och innovationsmaterial. Talga AB är ett svenskt företag som ingår i Talgakoncernen. Koncernens moderbolag är det australiensiska bolaget Talga Group Ltd, vilket är noterat på Australian Securities Exchange.
5. Sverige har som målsättning att vara fossilfritt år 2045. För att uppfylla målsättningen krävs att användandet av fossila bränslen fasas ut till förmån för fossilfria alternativ, inte minst inom fordonsindustrin. Elektrifieringen av fordon, såväl personbilar som transport- och industrifordon, utgör ett viktigt verktyg för att möjliggöra denna övergång. Elektrifieringen innebär samtidigt ett ökat elbehov, vilket ställer höga krav på effektiva energilagringlösningar, dvs. batterier.

6. Syftet med den sökta verksamheten är att påskynda den gröna omställningen, genom att i Sverige etablera och driva en anläggning för storskalig tillverkning av anodmaterial för litiumjonbatterier till elbilssektorn. Anoden är den negativa polen i litiumjonbatteriet och består huvudsakligen av grafit.
7. Grafiten som används i dagens batteritillverkning är oftast syntetisk, och tillverkas ur koks eller råolja i en energikrävande process. En av anledningarna till detta är att den syntetiska grafiten ofta kan uppnå en större renhet jämfört med den naturliga grafiten. Tillverkning av syntetisk grafit och anodmaterial sker till största delen i Kina, Japan och Sydkorea, och den energikälla som används är ofta till stor del baserad på kolkraft. Användningen av koks och olja som råvara och kol som energikälla i anodtillverkningen är en betydande orsak till varför elfordon sägs ha en stor ”klimatskuld” när de har tillverkats, vilken jämfört med fossildrivna fordon hämtas ikapp först efter ett antal tusen mils körning.
8. Talga avser att istället tillverka världens grönaste batterianoder, med de lägsta koldioxidutsläppen. Genom att i egen planerad gruva utanför Kiruna¹ bryta naturlig grafit med mycket hög grafithalt och renhet, anrika den på plats och sedan skicka till den planerade och nu sökta anläggningen i Luleå, och genom att använda förnyelsebart producerad el, kommer Talga att i en integrerad och i flera delar unik produktionsprocess kunna tillverka anodmaterial med väsentligt lägre koldioxidutsläpp än konventionellt tillverkat anodmaterial. Resultaten från genomförda livscykelanalyser visar att koldioxidutsläppen vid Talgas ansökta tillverkningsmetod är väsentligt lägre än vid traditionell tillverkning, vilket innebär en mycket stor potentiell utsläppsminskning per producerad elbil. Härigenom kommer Talga att kunna bidra till minskade växthusgasutsläpp ur ett globalt perspektiv.

B.2 Ansökans disposition

9. Ansökan består av denna ansökningshandling med tillhörande bilagor. Vad som anges i bilagorna liksom deras underbilagor utgör en integrerad del av ansökan och återopas generellt.

¹ Talga har lämnat in ett flertal ansökningar om bearbetningskoncession hos Bergsstaten och har därtill hos mark- och miljödomstolen ansökt om miljöbalkstillstånd för grafitgruvan, mål nr M 1573-20.

10. En teknisk beskrivning ("TB") har upprättats, vilken närmare redovisar den sökta verksamhetens tekniska förhållanden, Bilaga A.
11. Den sökta verksamhetens konsekvenser för människors hälsa och miljön, omgivningsförhållanden och hur den sökta verksamheten förhåller sig till tillämpliga miljömål och miljökvalitetsnormer m.m. beskrivs närmare i miljökonsekvensbeskrivningen, ("MKB"), Bilaga B. MKB:n innehåller även en icke-teknisk sammanfattning av den sökta verksamheten.
12. Den sökta verksamheten planeras att lokaliseras till Hertsöfältet inom Luleå Industripark. En kopia av den lagakraftvunna detaljplanen för Hertsöfältet bifogas som Bilaga C.
13. Den sökta verksamheten omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor och därtill hörande förordning (2015:236) (Sevesolagstiftningen), den högre kravnivån. En säkerhetsrapport jämte en för verksamheten gällande handlingsplan bifogas som Bilaga D. Den sökta verksamheten omfattas även av bestämmelserna i industriutsläppsförordningen (2013:250) varför en statusrapport bifogas, Bilaga E.
14. Behörighetshandlingar för undertecknande ombud återfinns i Bilaga 1. Underlag till stöd för den vattenrättsliga rådighet som krävs enligt lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet redovisas i Bilaga 2. I Bilaga 3 redovisas verksamhetsområdets utsträckning, inklusive området för vattenverksamhet.
15. Upplysningsvis kan nämnas att vissa personuppgifter i bilagor till ansökan har maskerats med hänsyn till bestämmelser som följer av dataskyddsförordningen². Maskerade uppgifter kan tillhandahållas på begäran.

B.3 Ansökans omfattning och avgränsning

16. Ansökan omfattar tillstånd enligt miljöbalken för uppförande och drift av en anläggning för förädling av grafitkoncentrat och tillverkning av batterianodmaterial från det förädlade grafitkoncentratet. Den sökta verksamheten utgör en ny

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG.

verksamhet, som ska etableras inom ett nytt industriområde. Det innebär att den slutliga utformningen av verksamheten och dess anläggningar kan komma att justeras vid detaljprojektering jämfört med vad som beskrivits i ansökan med bilagor. Det sökta tillståndet förutses omfatta sådana förändringar som inte har någon påtaglig betydelse ur störningssynpunkt.

17. Den mängd grafitkoncentrat som kommer att förädlas i anläggningen uppgår till som högst 25 000 ton per år, och den planerade produktionen av batterianodmaterial uppgår till som högst 22 000 ton per år. Den planerade tekniken för tillverkning av batterianodmaterialet kräver bland annat hantering och användning av kvävgas, vilken bolaget avser att tillverka inom anläggningen. Med anledning härav omfattar ansökan också tillstånd enligt miljöbalken för tillverkning av upp till 19 500 ton kvävgas per år för användande inom verksamheten.
18. Delar av det planerade verksamhetsområdet kan anses utgöra vattenområden, dvs. områden som står under vatten vid högsta förutsebara vattenstånd. För etableringen av anläggningen kommer jordmassor inom verksamhetsområdet att schaktas bort och ersättas med bergmassor och hyttsten i syfte att nå tillräcklig stabilitet för anläggningen. Inom verksamhetsområdet finns två befintliga diken som avvattnar området mot Gräsörvägen i sydöst. De delar av diken som ligger inom verksamhetsområdet kommer att fyllas ut i samband med schakt- och grundläggningsarbetena. Därtill kommer uppsamlade och avskärade diken att anläggas för avledning av dagvatten till de diken som Luleå kommun avser anlägga runt verksamhetsområdet. När ovan beskrivna schakt- och grundläggningsarbeten är färdigställda kommer sedan byggnader, infrastruktur och andra anläggningar att uppföras. Ansökan omfattar också tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken för den vattenverksamhet som krävs för ovan nämnda åtgärder.
19. Etableringen av anläggningen kommer att medföra en begränsad, men permanent, avsänkning av grundvattennivåerna i området. Grundvattenavsänkningen sker framför allt till följd av de diken som kommer att anläggas för att avleda dagvatten från verksamhetsområdet. Under anläggningsskedet kommer grundvattennivåerna dessutom behöva sänkas tillfälligt, och lokalt, genom bortledning eller pumpning av grundvatten. Ansökan omfattar den grundvattenbortledning som krävs för etableringen av anläggningen, samt att utföra de anläggningar som behövs för sådant bortledande.

20. Verksamheten innefattar vidare vattenverksamhet i form av bortledning av ytvatten från Inre Hertsöfjärden för användande som kyl- och processvatten. Utsläpp av kylvatten och behandlat processavloppsvatten kommer att ske till Sörbrändöfjärden. Verksamheten innefattar nedläggande av rörledningar och uppförande av annan utrustning för att möjliggöra uttag respektive utsläpp av vatten, vilket inkluderar begränsat arbete i respektive vattenförekomst. Utsläppsledningen kommer att anläggas längs ett område som omfattas av strandskydd. Åtgärden är av sådan karaktär att den inte kan utföras utanför ett vattenområde. Bolaget bedömer att förutsättningarna för strandskyddsdispens enligt miljöbalken är uppfyllda.
21. Verksamheten kommer att hantera kemikalier i sådana mängder att verksamheten omfattas av den högre kravnivån enligt lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa konsekvenserna av allvarliga kemikalieolyckor (Sevesolagen). Det är endast fluorvätesyra och gasol som har sådana egenskaper, och som kommer att hanteras i sådana mängder, att de omfattas av kraven i Sevesolagstiftningen.
22. Den planerade tillverkningen av batterianodmaterialet, med den teknik som föreslås användas, bedöms omfattas av verksamhetskod 13.20-i i miljöprövningsförordningen (2013:251). Verksamheter som träffas av nämnda verksamhetskod utgör industriutsläppsverksamheter och omfattas av industriutsläppsförordningens (2013:250) bestämmelser.
23. Verksamheten kommer inte att medföra någon betydande påverkan på miljön i något Natura 2000-område och det föreligger därmed ingen tillståndsplikt enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken. Den ansökta verksamheten föranleder inte heller någon annan prövning enligt 7 kap. miljöbalken såsom dispens från biotopskydd, naturreservatsföreskrifter eller annat områdesskydd.
24. Utifrån tillgänglig information, bedömer Talga att den sökta verksamheten, med beaktande av föreslagna skyddsåtgärder, inte kommer att medföra någon otillåten påverkan på någon fridlyst art eller deras relevanta livsmiljöer. För det fall denna bedömning ändras avser bolaget att komplettera sina yrkanden med en ansökan om artskyddsdispens.

B.4 Samråd

25. Arbetet med MKB:n har föregåtts av ett samrådsförfarande enligt 6 kap. miljöbalken. De synpunkter som framkommit genom samrådet har beaktats när verksamheten utformats samt vid framtagande av ansökan med bilagor.
26. Med anledning av att den ansökta verksamheten omfattas av Sevesolagen ska samrådet även avse hur allvarliga kemikalieolyckor till följd av verksamheten ska kunna förebyggas och begränsas. Detta innefattar bland annat förekomsten av omgivningsfaktorer. Dessa frågor har uppmärksammats i samrådet.
27. För en närmare redovisning av genomfört samråd samt inkomna yttranden hänvisas till samrådsredogörelsen, Bilaga B:1 samt avsnitt 1.6 i MKB:n.

C. Orientering

C.1 Omgivningsbeskrivning

C.1.1 Verksamhetsområdet

28. Det planerade verksamhetsområdet (i det följande enbart ”verksamhetsområdet”) är beläget på fastigheten Luleå Hertsön 11:1010 inom Hertsöfältet, Luleå Industripark, i Luleå kommun. Fastigheten är ungefär 10 hektar stor och ligger cirka sju kilometer öster om Luleå centrum. Rörledningar och annan utrustning för uttag respektive utsläpp av vatten kommer delvis att anläggas inom fastigheten Luleå Hertsön 11:1.
29. Hertsöfältet avgränsas i sydväst av Inre Hertsöfjärden, i sydost av Sörbrändöfjärden samt av Hertsövägen i nordost. Söder om Hertsöfältet ligger det befintliga industriområdet Svartön, där bland annat SSAB, Linde Gas AB, St1 Sverige AB och LKAB bedriver verksamhet. Samtliga av dessa verksamheter utgör Sevesoverksamheter enligt Sevesolagstiftningen. Hertsöfältet och Svartöns industriområde är sammanbundna genom en bro som är försedd med en säkerhetsgrind.
30. Verksamhetsområdet beskrivs närmare i avsnitt 5 i MKB:n och avsnitt 2 i TB:n.

C.1.2 Planförhållanden

31. Verksamhetsområdet är beläget inom ett område som genom gällande översikts- och detaljplan är utpekad för industriverksamhet. Området omfattas dels av översiktsplan

för Luleå kommun antagen i maj 2013, dels av detaljplan för del av Hertsön 11:1 m.fl., Hertsöfältet (PL 480). En ny översiktsplan för Luleå kommun är under framtagande. I den föreslagna planen anses området fortsatt vara lämpligt för störande, industriella, aktiviteter. Detaljplanen har vunnit laga kraft.

32. Översikts- respektive detaljplanen ger förutsättningar för Talga att bedriva den sökta verksamheten inom verksamhetsområdet. Planförhållandena beskrivs vidare i avsnitt 5.4 i MKB:n.

C.1.3 Riksintressen m.m.

33. Verksamhetsområdet ligger inom ett område som dels är utpekad som riksintresse för rörligt friluftsliv (Norrbottens kust och skärgård) (4 kap. 2 § miljöbalken), dels är utpekad som riksintresse för totalförsvaret (3 kap. 9 § miljöbalken).
34. I närhet till verksamhetsområdet finns ett område utpekad som riksintresse för friluftsliv (Norrbottens skärgård), och ett annat område utpekad som riksintresse för naturvård (Övärlden utanför Luleälvens mynning) (3 kap. 6 § miljöbalken). Därtill finns ett antal riksintressen för kommunikationer (3 kap. 8 § miljöbalken) i närhet till verksamhetsområdet, bland annat Luleå flygplats och Luleå hamn.
35. Verksamhetsområdet ligger inom Gällivare samebys vinterbetesmarker. Det närmaste området utpekad som riksintresse för rennäringen (3 kap. 5 § miljöbalken) ligger cirka 3,6 kilometer från Luleå Industripark som delas av Sirges, Tuorpon, Udtja och Jåhkågasska samebyar. Närmaste riksintresse för rennäring inom Gällivare samebys renskötselområde utgörs av en flyttled som börjar cirka 12 kilometer från verksamhetsområdet. I naturreservatet Ormberget-Hertsölandet (NVR-ID 2021406), beläget cirka 620 meter norr om verksamhetsområdet, finns även en uppsamlingsplats som nyttjas av Gällivare sameby.
36. Riksintressen beskrivs vidare i avsnitt 8.5–8.6 i MKB:n.

C.2 **Nollalternativet**

37. Nollalternativet är att den sökta verksamheten inte kommer till stånd. Det skulle innebära att miljökonsekvenserna av den sökta verksamheten, vilka beskrivits i MKB:n, uteblir. Den sökta verksamheten planeras att etableras inom ett område som är detaljplanelagt för industriell verksamhet, och verksamhetsområdet kommer att

förberedas för industriell verksamhet oberoende av om den sökta verksamheten kommer till stånd. Förberedandet innefattar anläggande av vägar och diken samt nedläggande av kablar och rörledningar m.m. Vidare förväntas i nollalternativet området för den sökta verksamheten att beredas, fyllas ut och hårdgöras för annan industriell verksamhet. Nollalternativet innebär vidare att de stora miljömässiga fördelarna med att tillverka anodmaterial i norra Sverige, innefattande ett mycket mindre utsläpp av koldioxid jämfört med konventionella tillverkningsmetoder, och de arbetstillfällen som den sökta verksamheten bedöms medföra, uteblir.

38. Miljökonsekvenserna av den sökta verksamheten har bedömts i jämförelse med nollalternativet. Eftersom nollalternativet i sig innebär en betydande förändring jämfört med nuvarande läge med naturmark, har en bedömning även gjorts i jämförelse med nuläget.

D. Verksamhetsbeskrivning

D.1 Översikt

39. Nedanstående beskrivning utgör en kortfattad sammanfattning av planerad verksamhet. För en mer utförlig beskrivning av den planerade verksamheten och anläggningarnas utformning hänvisas till TB:n. En områdeslayout, processscheman för de olika processtegen och en karta över planerade vattenledningar återfinns i Bilaga A:1–A:4.

D.2 Förberedande arbeten

40. För etableringen av verksamheten kommer jordmassor inom verksamhetsområdet att schaktas bort och ersättas med bergmassor och hyttsten, i syfte att nå tillräcklig stabilitet för anläggningen. Där byggnader planeras uppföras kommer ytliga, siltiga och leriga massor att tas bort ned till fast morän. Därefter kommer områdena att fyllas ut med bergmassor och hyttsten. De jordmassor som grävs upp kommer i så stor utsträckning som möjligt att återanvändas för anläggnings- och byggnadsändamål inom eller i nära anslutning till verksamhetsområdet. De jordmassor som av olika skäl inte kan återanvändas lokalt kommer att transporteras för extern avsättning eller externt omhändertagande. En mindre andel av jordmassorna bedöms utgöras av sulfidjordar, vilka kommer att transporteras till deponi med erforderliga tillstånd och möjlighet att motta sådana jordar. I samband med schakt- och

grundläggningsarbetena kommer två befintliga diken inom verksamhetsområdet att fyllas ut.

41. Efter färdigställandet av schakt- och grundläggningsarbetena kommer byggnader, vägar och andra anläggningar att uppföras inom verksamhetsområdet. Den yta av fastigheten som kommer att förses med byggnader och annan infrastruktur uppgår till cirka 57 500 m².
42. Etableringen av anläggningen kommer att medföra en begränsad, men permanent, avsänkning av grundvattennivåerna i området. Grundvattenavsänkningen sker framför allt på grund av de diken som anläggs inom verksamhetsområdet för avledande av dagvatten, men även till följd av hårdgörande av ytor. Grundvattenavsänkningen bedöms uppå till mellan 0,1 till 0,4 meter, och uppkommer framför allt inom Talgas verksamhetsområde. Grundvattenavsänkningen är begränsad i jämförelse med den grundvattenavsänkning som sker i området till följd av Luleå kommuns exploatering i form av anläggande av diken och infrastruktur.
43. Utöver den permanenta grundvattenavsänkningen kommer grundvattennivåerna behöva sänkas tillfälligt, och lokalt, under anläggningsskedet genom bortledning eller pumpning av grundvatten. Grundvattnet kommer att ledas till diken och tillåtas att infiltrera i närområdet.
44. Utrustning för att hantera utsläpp till mark och vatten kommer att finnas tillgänglig under hela anläggningsskedet. Vid behov kan sedimentationsanläggningar anläggas för att förhindra att jordmaterial sprids i samband med schakt och den tillfälliga bortledningen av grundvattnet.

D.3 Produktionsprocesser

45. Den huvudsakliga verksamheten består av en grafitreningsprocess och en process för tillverkning av batterianodmaterial. De båda processerna kommer att utföras i två separata byggnader inom verksamhetsområdet. Därtill kommer kvävgas att tillverkas och lagras i två från renings- och tillverkningsprocessen separata byggnader.

D.3.1 Grafitreningsprocessen

46. Det första processteget i den planerade verksamheten är grafitreningsprocessen. I processen renas grafitkoncentrat i en alkalisk rostnings- och lakningsprocess, vars

syfte är att avlägsna föroreningar såsom silikater och sulfider. Råvaran i grafitreningsprocessen utgörs av grafitkoncentrat i form av filterkakor som anländer till anläggningen via lastbil från Talgas planerade grafitgruvor i Vittangi. Grafitkoncentratet torkas och rostas innan det genomgår flera lakningssteg med vatten och syror. Processen är med undantag för filtreringsstegen kontinuerlig. Slutprodukten i grafitreningsprocessen utgörs av en torkad grafitprodukt, Talphite-C, vilken fungerar som råvara för den efterföljande anodtillverkningsprocessen.

47. Grafitreningsprocessen kräver bland annat hantering och användning av fluorvätesyra. Koncentrerad fluorvätesyra kommer att hanteras i en separat del av verksamheten, i en lokal försedd med separat ventilations- och utsugningssystem kopplat till en skrubber. Lokalen kommer även att förses med separat invallning för uppsamling och avledning av eventuellt spill.
48. En mindre andel av grafitkoncentratet lämnar torknings- och rostningsstegen som partiklar i ventilationsgasen, vilken avleds till atmosfären via cyklon och/eller partikelfilter. Majoriteten av partiklarna bedöms fångas i filtret och återförs till processen. Filtratet från lakningsstegen med syror leds till verksamhetens vattenreningsanläggningar.

D.3.2 Anodtillverkningsprocessen

49. Det andra processteget i den planerade verksamheten är anodtillverkningsprocessen, i vilken grafit (Talphite-C) från grafitreningsprocessen behandlas för att producera anodmaterial. Tillverkningsprocessen, som är en helt ny process utvecklad av Talga, består av ett beläggingssteg, där grafiten behandlas med beck, och ett pyrolyssteg, där grafiten värms upp i elektriskt uppvärmda pyrolysuagnar. I pyrolysuagnarna karboniseras beck i en kväveinerterad atmosfär för att förhindra att materialet oxideras. Efter pyrolysen kyls grafiten i en för ändamålet dedikerad inert del av ugnarna. Produkten som genereras efter bearbetningen i pyrolysuagnarna kallas Talnode-C, vilken klassificeras och sorteras efter storlek och i olika fraktioner beroende på kundkrav.
50. Tillverkningsprocessen är helt sluten. Varje beläggningstrumma är försedd med ett luftfilter som fångar det mesta av dammet som uppkommer i beläggingssteget. De partiklar som inte fångas i luftfiltret avleds via ett partikelfilter och återförs till processen. Avgaserna från pyrolysstegets består huvudsakligen av kvävgas och

kolväten. Kolväten kommer att avlägsnas i en efterförbränningskammare till vilken gasol används som bränsle. Avgaserna från efterbränningen avleds till luft.

D.3.3 Tillverkning av kvävgas

51. På grund av det stora behovet av kvävgas inom verksamheten, motsvarande cirka 19 500 ton per år, och för att eliminera risker förenade med transport av förvätskad kvävgas, kommer kvävgas att tillverkas vid anläggningen.
52. Kvävgastillverkningen kommer att ske inom ramen för anodtillverkningsprocessen, där kvävgas kommer att användas för att skapa en syrefri miljö. För tillverkningen kommer en kvävgasgenerator med adsorptionsteknologi att användas. I generatoren tas luft in från omgivningen. Syre, koldioxid och vatten avlägsnas ur luften genom att fångas upp av en adsorbentmassa. På så sätt genereras rent kväve, vilket sedan komprimeras och lagras. Det vatten, koldioxid och vatten som avskiljs ventileras åter ut till atmosfären. Kvävgasen kommer att lagras i två tankar om 36 m³ vardera, i en från tillverkningen separat byggnad. Adsorptionsmassan i kvävgasgeneratoren kommer att behöva bytas med jämna mellanrum, uppskattningsvis mellan en gång om året till en gång vart tredje år.

D.4 **Vattenhantering**

53. Talga planerar att ta ut kyl- och processvatten från Inre Hertsöfjärden och släppa ut kylvatten och behandlat processavloppsvatten till Sörbrändöfjärden. Det totala uttaget av kyl- och processvatten bedöms uppgå till maximalt 1 600 m³ per timme, varav uttaget av kylvatten bedöms uppgå till cirka 1 500 m³ och uttaget av processvatten till cirka 100 m³ per timme. Per år bedöms det totala vattenuttaget uppgå till cirka 14 miljoner m³. Utsläppet av kylvatten och renat processavloppsvatten bedöms uppgå till maximalt 1 600 m³ per timme.
54. Dagvatten som uppkommer inom anläggningen kommer att samlas upp av brunnar, alternativt avledas direkt till diken i anläggningens ytterkant. Dagvatten kan i vissa fall också komma att avledas direkt till Luleå kommuns dagvattendiken. Från diken kommer det samlade dagvattenflödet att ledas till befintlig trumma under Gräsörvägen, för att sedan släppas ut till Sörbrändöfjärden.

55. Inom grafitreningsanläggningen kommer två vattenreningsanläggningar finnas, ETP1 och ETP2. I reningsanläggningarna kommer filtrat från grafitreningsprocessen att behandlas.

D.5 Kemikalier och avfall

56. De huvudsakliga kemikalier som kommer att förbrukas och lagras inom ramen för produktionsprocesserna utgörs av svavelsyra, natriumhydroxid, fluorvätesyra, kvävgas och beck. I vattenreningsanläggningarna kommer bland annat järn(iii)sulfat bränd kalk och flockningsmedel förbrukas. Som bränsle för efterförbränningskammaren (inom anodtillverkningsprocessen) används gasol. Därtill kommer diesel att användas som bränsle för reservaggregatet och för brandvattenpumparna, vilka används vid strömbortfall.
57. Alla kemiska produkter kommer att ankomma till anläggningen med lastbil och för varje produkt kommer ett separat lastningsutrymme att finnas.
58. Den enskilt största avfallsfraktionen från verksamheten kommer att bestå av slam från rening av processvattnet. Slammet kommer att förvaras i täta containers utomhus. En del av slammet bedöms kunna återanvändas inom cementindustrin, och en annan del bedöms kunna återanvändas inom fluorvätesyratillverkning som råvara. För det fall återvinning av slammet inte visar sig vara möjligt kommer avfallet att deponeras på en deponianläggning med erforderliga tillstånd för att omhänderta sådant avfall.

D.6 Transporter

59. Samtliga inkommande och utgående transporter till och från anläggningen kommer att ske via lastbil. De inkommande transporterna innefattar främst leveranser av grafitmaterial, bränslen och processkemikalier. Utgående transporter kommer huvudsakligen att bestå av slutprodukten Talnode-C.
60. Den huvudsakliga transportvägen för transporter till och från anläggningen är via Hertsövägen norrut, genom Luleå till E4. Transporter med farligt gods kommer emellertid att ske via Gräsörvägen över Svartön till E4. Transporter till och från anläggningen kommer huvudsakligen att ske under dagtid, men i vissa fall kan även transporter förekomma nattetid.

D.7 Energianvändning

61. Verksamhetens energibehov kommer att tillgodoses med el från förnybara energikällor, såsom sol-, vind- och vattenkraft. Elen kommer att föras från Luleå Energi. De mest energikrävande processenheterna inom verksamheten är kvävagastillverkningen och pyrolysugnarna. Även torkugnar (grafitreningsprocessen) och s.k. omformare (anodtillverkningsprocessen) är energikrävande processenheter. Uppvärmning av fabriks- och kontorslokaler kommer att ske med fjärrvärme, distribuerad av Luleå kommun. Talga kommer att använda moderna el- och processkontrollsystem vilka gör det möjligt att mäta, minimera och utvärdera verksamhetens elanvändning. Att minska verksamhetens energianvändning utgör en ständig förbättringsprocess, vilket kommer vara kärnan i anläggningens ledningssystem.

E. Miljökonsekvenser

62. Miljökonsekvenserna av den sökta verksamheten, inklusive konsekvenserna av anläggningsarbetena, beskrivs i avsnitt 8–9 i MKB:n. Sammanfattningsvis kan sägas att den ansökta verksamheten förväntas ge upphov till miljökonsekvenser som sträcker sig från obetydliga/försumbara till måttliga, beroende på påverkansaspekt. MKB:n visar sammantaget att miljökonsekvenserna av den sökta verksamheten är godtagbara.

F. Tillåtlighetsfrågor

F.1 Tillåtlighet enligt 2 kap. miljöbalken

F.1.1 Kunskapskravet (2 kap. 2 § miljöbalken)

63. Talga har arbetat med forskning och teknikutveckling inom branschen för batterianodtillverkning under mycket lång tid. Det är genom detta mångåriga arbete som Talga har lyckats skapa den tillverkningsprocess som planeras implementeras i den sökta verksamheten. Tillverkningsprocessen har funktionstestats och utvärderats under flera år vid den pilotanläggning som Talga etablerade i Tyskland redan 2015. Talga har dessutom nyligen etablerat en anläggning för utveckling och kvalitetssäkring av de produkter som avses tillverkas och av de processer som avses

användas i den sökta verksamheten. Anläggningen ligger i Luleå och togs i drift under början av 2022.

64. Bolagets organisation har genom flera år av forskning, teknikutveckling och faktiska tester av processerna skaffat sig en omfattande kunskap och erfarenhet av batterianodtillverkning. Bolagets organisation har därtill stor kunskap om gruv- och mineralindustrin. Inför framtagandet av denna ansökan har bolaget även anlitat utomstående expertis med omfattande erfarenhet av bland annat energifrågor, avfallsfrågor och risker kopplade till hantering av kemikalier. Genom samrådsförfarandet och upprättandet av MKB:n har bolaget dessutom fått goda kunskaper och insikter om den sökta verksamhetens påverkan.
65. Bolaget besitter sammantaget de kunskaper som krävs för att bedöma miljöpåverkan av den sökta verksamheten. Bolaget har i MKB:n identifierat de miljö- och hälsorisker som den planerade verksamheten kan tänkas ge upphov till. Kunskapskravet enligt 2 kap. 2 § miljöbalken är uppfyllt.

F.1.2 Bästa möjliga teknik och försiktighetsprincipen (2 kap. 3 § miljöbalken)

66. I framtagen MKB beskrivs de skyddsåtgärder, begränsningar och försiktighetsmått som bolaget avser att vidta i syfte att i första hand förebygga eller hindra att verksamheten orsakar skada för människor eller miljön, i andra hand motverka och begränsa sådan skada, och i tredje hand återställa sådan skada. Genom att tillämpa denna skadelindringshierarki beaktar bolaget försiktighetsprincipen. Bolaget har vidare baserat sina bedömningar på konservativa antaganden och således troligen överskattat påverkan av den sökta verksamheten, vilket också är ett uttryck för försiktighetsprincipen. Ett exempel på detta är att bolaget i beräkningarna för utsläpp till luft har tagit höjd för ett visst utsläpp av fluorvätesyra och svavelvätesyra, trots att sådant utsläpp inte bedöms förekomma under normal drift av verksamheten.
67. Bolaget har utrett vilka tekniker som finns tillgängliga och kommer att tillämpa bästa möjliga teknik vid utformningen och driften av verksamheten. Genom att använda naturlig grafit som råvara istället för syntetisk grafit, i synnerhet Vittangigrafiten med dess speciella egenskaper som möjliggör en effektivare produktion, och genom de produktionsprocesser som bolaget har utvecklat och/eller optimerat, kommer Talga att kunna tillverka batterianodmaterial med en lägre energi- och kemikalieförbrukning och framför allt med ett mycket mindre utsläpp av

koldioxid jämfört med konventionella tillverkningsmetoder. Den valda tekniken innebär dessutom, jämfört med konventionella tillverkningsmetoder, att mindre mängder fluorvätesyra behöver användas och lagras inom verksamheten, vilket är positivt i såväl miljö- som riskhänseende.

68. Mot bakgrund av ovanstående och vad som i övrigt anges i handlingarna uppfyller bolaget försiktighetsprincipen och principen om bästa möjliga teknik.

F.1.3 Produktvalsprincipen (2 kap. 4 § miljöbalken)

69. Kemiska produkter kommer att användas, lagras och till viss del även tillverkas (kvävgas) inom ramen för den sökta verksamheten. De huvudsakliga kemikalierna som kommer att hanteras är fluorvätesyra, svavelsyra, natriumhydroxid och kvävgas. Fluorvätesyra är en för människor relativt farlig kemikalie, men direkt nödvändig för den sökta verksamheten. Ett flertal skyddsåtgärder och försiktighetsmått har implementerats i den planerade verksamheten för att minimera riskerna förknippade med hanteringen av fluorvätesyra, såsom att syran kommer att hanteras och lagras i en från övriga processer separat byggnad försedd med särskild skyddsutrustning. Även övriga kemiska produkter som planeras användas inom verksamheten kommer att ha ett separat lastningsutrymme, och den absoluta merparten av kemikalierna kommer att hanteras och lagras inomhus i syfte att minimera påverkan på människors hälsa och miljön till följd av eventuella spill eller olyckor.
70. Hantering av kemikalier kommer att ske enligt gällande regelverk och rekommendationer. Talga har i planeringen och utformningen av verksamheten beaktat, och kommer fortsatt att beakta, hälso- och miljömässiga aspekter, men även riskaspekter, i valet av kemiska produkter som ska användas. Här kan särskilt nämnas att bolaget beslutat att tillverka kvävgas inom anläggningen istället för att inhandla och transportera gasen till anläggningen. Detta delvis för att minimera de risker som annars är förenade med transport av förvätskad kvävgas.
71. Bolaget kommer återkommande att utvärdera kemikalier som används och huruvida dessa kan och bör ersättas. Sammantaget uppfyller bolaget produktvalsprincipen i 2 kap. 4 § miljöbalken.

F.1.4 Hushållnings- och kretsloppsprinciperna (2 kap. 5 § miljöbalken)

72. Bolaget har i planeringen och utformningen av verksamheten beaktat de möjligheter som finns till hushållning av energi och resurser, och kommer även fortsatt beakta dessa aspekter vid bedrivande av verksamheten. Som exempel kan nämnas att bolaget har arbetat för att utforma en i så stor utsträckning som möjligt sluten process inom såväl grafitreningsprocessen som anodtillverkningsprocessen. Utspätt processvatten från lakningsstegen i grafitreningsprocessen återanvänds uppströms i processen till uppslamning och tvättning av filterkakor. Vattnet flödar motströms till grafiten i processen för att maximera effektiviteten i tvättningen och minimera mängden vatten som behöver tillföras processen. Bortsett från filtreringsstegen är grafitreningsprocessen kontinuerlig. En majoritet av de partiklar som uppkommer från behandling av grafiten samlas upp och återförs till processen.
73. Konventionell anodtillverkning är en mycket energikrävande process. Idag sker den största tillverkningen av anodmaterial i Kina, Japan och Sydkorea. I dessa länder är tillverkningen av anoder beroende av syntetisk grafit. Syntetisk grafit tillverkas av råolja eller koks. Den mycket energikrävande processen att framställa syntetisk grafit sker dessutom ofta med en energimix med stora inslag av kolkraft.
74. Till skillnad från konventionell batterianodtillverkning kommer den sökta verksamheten att tillverka anodmaterial från naturlig grafit, bruten i Sverige. Den sökta verksamhetens energibehov kommer uteslutande att tillgodoses genom el från förnybara energikällor såsom vind-, sol- och vattenkraft. Därtill kommer möjligheter till energiåtervinning att implementeras i ett flertal delar av den sökta verksamheten. Till exempel kommer varmt kylvatten användas för att värma upp vattenströmmar i vattenreningsanläggningarna. Om möjligt kommer även överskott av värme att ledas ut till Luleå kommuns fjärrvärmenät.
75. Den sökta verksamheten innebär därför att de koldioxidutsläpp som är förknippade med tillverkning av batterianodmaterial blir signifikant lägre jämfört med konventionella tillverkningsmetoder. Detta utgör en god hushållning med naturresurser.
76. Bolaget kommer aktivt att arbeta med avfallshierarkin för att i första hand minimera mängden avfall genom att recirkulera så mycket som möjligt av råvaror och kemikalier. Det första steget är att minimera uppkomsten av avfall och att

återanvända material. Därefter följer avfallshanteringen stegen återvinning, energiåtervinning och i sista hand deponering.

77. Utöver vad som nämnts ovan om återanvändning av energi och råvaror inom verksamheten, kommer bolaget att utreda och arbeta för att möjliggöra återanvändning av den absolut största avfallsfraktionen inom verksamheten, nämligen slam från reningsanläggningarna. I nuläget bedöms slammet kunna återanvändas inom cementindustrin och som råvara i tillverkning av fluorvätesyra.

78. Mot bakgrund av ovanstående uppfylls kraven i 2 kap. 5 § miljöbalken.

F.1.5 Lokaliseringsprincipen (2 kap. 6 § miljöbalken)

79. Lokaliseringen av verksamheten har föregåtts av en omfattande lokalisering-utredning, se avsnitt 6.1 i MKB:n. Vald lokalisering har bedömts vara den bästa utifrån ett flertal olika faktorer, bland annat utifrån att minska avstånden för transport av grafit till anläggningen, vilket är positivt ur klimathänseende. Den valda lokaliseringen är därtill belägen inom ett område som enligt gällande översikts- och detaljplan är särskilt utpekad för industriell verksamhet. Verksamheten är även ur omgivnings- och recipientsynpunkt väl lokaliserad i enlighet med lokaliseringsprincipen i 2 kap. 6 § miljöbalken.

F.2 **Tillåtlighet enligt 3 och 4 kap. miljöbalken**

Riksintressen

80. Verksamhetsområdet ligger inom ett område som dels är utpekad som riksintresse för rörligt friluftsliv, dels är utpekad som riksintresse för totalförsvaret. I anslutning till verksamhetsområdet ligger också naturreservatet Ormberget-Hertsölandet, vilket är utpekad som riksintresse för friluftsliv. De två riksintressena för friluftsliv sträcker sig över stora arealer och den sökta verksamheten kommer varken att försvåra åtkomsten till eller utnyttjandet av riksintressena. Vid uppförande av byggnader inom den planerade anläggningen kommer Talga att beakta den stopphöjd som gäller i området till följd av riksintresset för totalförsvaret. Den sökta verksamheten kommer inte att motverka totalförsvarets intressen.

81. Övriga utpekade riksintressen ligger på så stora avstånd från verksamhetsområdet att utnyttjandet av dessa inte bedöms påverkas av den sökta verksamheten.

82. Sammantaget bedöms den sökta verksamheten inte påtagligt försvåra utnyttjandet av eller motverka de riksintressen som pekats ut inom och i anslutning till verksamhetsområdet.

Rennäring

83. Verksamhetsområdet ligger inom Gällivare samebys vinterbetesmarker. Samebys renskötselområde sträcker sig från Gällivare i nordväst till Luleå i sydost. Det närmaste riksintresset för rennäringen från verksamhetsområdet ligger cirka 3,6 kilometer sydväst om Luleå Industripark, inom ett område som delas av Sirges, Tuorpon, Udtja och Jåhkågasska samebyar. Närmaste riksintresse för rennäring inom Gällivare samebys renskötselområde utgörs av en flyttled som börjar cirka 12 kilometer norr om verksamhetsområdet. I naturreservatet Ormberget-Hertsölandet, beläget cirka 620 meter norr om verksamhetsområdet, finns även en uppsamlingsplats som nyttjas av Gällivare sameby.
84. Möjliga konsekvenser av den sökta verksamheten är främst förlust av betesmarker och störningar i form av buller och i form av mänsklig aktivitet vid verksamheten och genom transport till och från denna. Själva verksamheten kan också utgöra en visuell störning.
85. Vad gäller förlust av betesmarker bedömer Talga att det planerade verksamhetsområdet är av begränsad betydelse för den rennäring som Gällivare sameby bedriver.
86. Genomförd bullerutredning visar på en mycket begränsad spridning av buller från verksamheten. Redan i direkt anslutning till verksamheten bedöms bullernivåerna ligga under 40 dBA. Vid naturreservatet och samebys uppsamlingsplats bedöms bullerbidraget från verksamheten endast uppgå till 23 dBA. Den sökta verksamheten kommer dessutom till allra största del utföras inomhus, vilket minskar störningen till följd av mänsklig aktivitet. Verksamhetsområdet kommer därtill att vara omgärdat av skog, vilket ytterligare minskar den visuella påverkan från verksamheten. Mellan Hertsöfältet och naturreservatet går Hertsövägen, vilken kan antas utgöra en barriär som renarna sällan korsar. I nära anslutning till naturreservatet finns dessutom redan befintlig bostadsbebyggelse, och Luleå tätort med omkringliggande aktiviteter och infrastruktur ligger endast ett fåtal kilometer bort.

87. I MKB har den sökta verksamheten bedömts medföra en liten negativ konsekvens på rennäringen, jämfört med nuläget, och en obetydlig konsekvens jämfört med nollalternativet, se avsnitt 8.3 i MKB.
88. Sammantaget bedöms den sökta verksamheten inte komma att påtagligt försvåra rennäringens bedrivande, i synnerhet inte inom något område som har betydelse för rennäringen, eller inom område av riksintresse för rennäringen.

F.3 Tillåtlighet enligt 5 kap. miljöbalken

89. Som framgår av MKB, framför allt avsnitt 8.11, 8.12, 8.15 och 9.4, bedöms den sökta verksamheten (i) inte komma att medföra någon försämring av berörda vattenförekomsternas status, ens på nivån för enskilda kvalitetsfaktorer, och inte heller äventyra uppnåendet av god status i berörda vattenförekomster, och (ii) inte komma att medföra något överskridande av annan tillämplig miljökvalitetsnorm för annat än vatten. Den sökta verksamheten är därmed tillåtlig enligt 5 kap. 4 och 5 §§ miljöbalken.

F.4 Tillåtlighet enligt 7 kap. miljöbalken

Natura 2000

90. Verksamhetsområdet ligger inte inom något Natura 2000-område eller något annat område som är skyddat enligt 7 kap. miljöbalken. Det närmaste Natura 2000-området, Stenåkern (SE0820052), ligger cirka 4,8 kilometer söder om verksamhetsområdet. Natura 2000-området syftar till att skydda naturtypen Taiga. Stenåkern har pekats ut som Natura 2000-område på grund av att skogen under lång tid har utvecklats fritt med mycket liten mänsklig påverkan. Som hotbild mot området anges i bevarandeplanen bland annat skogliga åtgärder såsom avverkning och röjning, samt olika typer av exploatering.
91. Cirka 5,5 kilometer sydost om verksamhetsområdet ligger ytterligare ett Natura 2000-område, Likskäret (SE0820305). Natura 2000-området syftar till att skydda naturtyperna sandbankar, blottade ler- och sandbottnar, rev, strandängar vid Östersjön, strandstränder vid Östersjön, obestämd dynmiljö, trädklädda dyner, öppna mossar och kärr, Taiga och landhöjningsskog. Som hotbild mot området anges i bevarandeplanen bland annat fysisk exploatering, användning av biologiska resurser,

störning och intrång på grund av mänsklig aktivitet och modifiering av naturliga vattensystem m.m.

92. De främsta hotbilderna mot Natura 2000-områdena utgörs enligt respektive bevarandeplan av exploatering inom eller i direkt anslutning till områdena, vilket inte kommer att ske till följd av den sökta verksamheten. Som framgår av MKB:n kommer ljudnivåerna som alstras från den sökta verksamheten att vara mycket låga redan inom ett par hundra meter från verksamhetsområdet. Därtill bedöms verksamhetens utsläpp till vatten endast medföra en begränsad påverkan i anslutning till utsläppspunkten. Den sökta verksamheten kommer att lokaliseras på ett sådant avstånd från de båda Natura 2000-områdena, 4,8 respektive 5,5 kilometer, att verksamheten inte riskerar att medföra någon påverkan på områdena. Med anledning härav bedöms den sökta verksamheten inte erfordra tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken.

Naturresevat

93. Det närmaste naturresevatet, Ormberget-Hertsölandet, är beläget cirka 620 meter norr om verksamhetsområdet. Den sökta verksamheten kommer inte att bedrivas i strid med gällande resevatföreskrifter, eller i övrigt medföra någon påverkan på området.
94. Natura 2000-områdena Stenåkern och Likskäret utgör också naturresevat. Som redogjorts för ovan kommer den sökta verksamheten inte att medföra någon påverkan på områdena.

Strandskydd

95. Hertsöfjärden och Sörbrändöfjärden omfattas av strandskydd. Harrbäcksviken och Björkhaga omfattas av ett utvidgat strandskydd. Inom planområdet har strandskyddet upphävts för lokalgatan genom området.
96. Inom strandskyddsområden gäller förbud mot vissa åtgärder enligt 7 kap. 15 § miljöbalken. Enligt 16 § gäller förbuden inte verksamheter eller åtgärder som omfattas av ett tillstånd enligt miljöbalken. Frågan om eventuella dispenser från förbuden förutsätts ingå i prövningen av tillståndet.

97. Nedläggning av ledningar i vatten och anslutande strandområde kommer delvis att ske inom strandskyddsområde. Efter nedläggandet kommer ledningarna inte att hindra eller avhålla allmänheten från att beträda ett strandskyddsområde. Inte heller kommer nedläggandet av ledningarna att medföra någon väsentlig förändring i livsvillkoren för djur- eller växtarter. Till följd härav träffas inte den sökta verksamheten i sig av förbuden i 7 kap. 15 § miljöbalken, oavsett undantaget för tillståndsgiven verksamhet. För det fall förbuden skulle kunna vara tillämpliga noteras att de anläggningar som berörs för sin funktion måste ligga vid vattnet och att behovet inte kan tillgodoses utanför strandskyddat område. Förutsättningar för dispens föreligger således.
98. Mot bakgrund av ovanstående är verksamheten tillåtlig även med beaktande av reglerna i 7 kap. miljöbalken.

F.5 Tillåtlighet enligt 8 kap. miljöbalken

99. Den sökta verksamheten kommer att uppföras och bedrivs inom ett område som är detaljplanelagt för industri. Talgas verksamhetsområde för industrianläggningen innefattar inte något område som har bedömts ha högre naturvärdesklass än 4 (*visst naturvärde*) i de naturvärdesinventeringar som har gjorts. Inom detta område finns det inte någon observation av fridlysta arter som har rapporterats till Artportalen.
100. Innan Talga påbörjar arbeten för att uppföra anläggningen kommer Luleå kommun att avverka skogen inom bland annat Talgas verksamhetsområde. Avverkningen, och Talgas senare hårdgörande av ytor och uppförande av industrianläggningen, kommer att medföra påverkan på detta område. Försiktighetsåtgärder för att begränsa påverkan, såsom att utföra avverkningen utanför häckningsperioden, är möjliga. Om kommunen utför avverkningen som planerat kommer detta dock att bli en fråga för kommunen.
101. Utanför verksamhetsområdet för industrianläggningen kommer endast ledningsdragning och vattenuttag att ske. Ledningarna kommer att dras i utkanten av ett område med *högt naturvärde* och i närheten eller i utkanten av områden med *påtagligt naturvärde*. Ledningsdragningen sker till stor del i befintliga ledningsgator.

102. Observationer av arter som åtnjuter särskilt skydd enligt artskyddsförordningen, såsom utter och olika fågelarter, har gjorts i områdena där ledningarna kommer att dras. Fågelarterna är i stor utsträckning knutna till vattenmiljön, och Talga kommer därför inte att utföra ledningsarbeten i vatten under häckningsperioden. Även vad gäller förekomsten av utter finns möjliga skyddsåtgärder för att minimera påverkan.
103. Utifrån tillgänglig information bedömer Talga att Talgas verksamhet, med beaktande av föreslagna skyddsåtgärder, inte kommer att medföra någon otillåten påverkan på någon fridlyst art eller deras relevanta livsmiljöer. Mot bakgrund av detta är verksamheten tillåtlig med beaktande av reglerna i 8 kap. miljöbalken.
104. Bolaget har påbörjat ytterligare utredningar av förekomst av fridlysta arter i området. Bolaget kommer att komplettera ansökan med resultat från genomförda utredningar. För det fall bolaget därefter gör bedömningen att en artskyddsdispens kan krävas, avser bolaget att komplettera sina yrkanden med en sådan begäran.

F.6 Tillåtlighet enligt 16 kap. miljöbalken

105. Den sökta verksamheten kommer att begränsas genom sökt produktionsmängd, genom villkor och genom de åtaganden som har gjorts i målet. Enligt vad som framgår av MKB:n kommer den sökta verksamheten endast att medföra obetydliga till måttliga konsekvenser för människors hälsa och miljön. Sett till de förväntade miljökonsekvenserna samt till det faktum att den sökta verksamheten kommer att fylla ett viktigt syfte under lång tid, och inte heller är begränsad i tid eftersom nya mineraltillgångar kontinuerligt tillkommer, saknas det skäl att tidsbegränsa tillståndet.

F.7 Sammanfattning av tillåtligheten

106. Miljöbalkens syfte är att driva samhällsutvecklingen i en hållbar riktning. Mot bakgrund av ovanstående redogörelse följer att den sökta verksamheten är förenlig med miljöbalkens syfte och uppfyller de krav som kan ställas enligt miljöbalkens tillåtlighetsregler. Det sökta tillståndet ska därför meddelas.

G. Särskilt om vattenverksamheten

G.1 Rådighet

107. Den sökta vattenverksamheten kommer huvudsakligen att utföras inom fastigheten Luleå Hertsön 11:1010. Uttaget av kyl- och processvatten, samt nedläggande av ledningar och uppförande av annan utrustning för såväl uttaget som utsläppet av vatten kommer emellertid delvis utföras inom fastigheten Luleå Hertsön 11:1. Bägge fastigheter ägs av Luleå kommun.
108. Talga har vattenrättslig rådighet på fastigheterna genom avtal om upplåtelse av vattenrättslig rådighet, vilket ingåtts med Luleå kommun och är daterat den 10 juni 2022. Avtalet inges som Bilaga 2. Upplättningsvis kan nämnas att syftet med det markanvisningsavtal som ingåtts med Luleå kommun angående fastigheten Luleå Hertsön 11:1010, är att Talga antingen ska förvärva eller arrendera fastigheten. Vid förvärv av fastigheten kommer Talga att erhålla vattenrättslig rådighet inom fastigheten enligt 2 kap. 2 § lag (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

G.2 Oförutsedd skada av vattenverksamheten

109. Inga enskilda intressen riskerar att skadas av den sökta vattenverksamheten. Någon sakägarförteckning är således inte aktuell att upprätta. Den ansökta vattenverksamheten är inte av sådan art att oväntade effekter kan väntas uppstå efter en längre tid. Talga anser därför att tiden för anmälan av oförutsedd skada lämpligen bestäms till 5 år från arbetstidens utgång.

G.3 Prövningsavgift

110. Kostnaderna för utförandet av de delar som avser vattenverksamhet beräknas inte överstiga 45 miljoner kronor. Grundavgiften uppgår således till 70 000 kronor enligt förordningen (1998:940) om avgifter för provning och tillsyn enligt miljöbalken. Bortledandet av vatten från Inre Hertsöfjärden föranleder en tilläggsavgift, vilken enligt 3 kap. 5 a § tillsammans med grundavgiften inte ska överstiga 140 000 kronor.
111. Sett till mängden vatten som ansökan omfattar bör den sammanlagda prövningsavgiften bestämmas till 140 000 kronor.

H. Villkorsdiskussion

H.1 Allmänt villkor

112. Bolaget föreslår att domstolen föreskriver ett allmänt villkor av vilket det följer att verksamheten ska bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget åtagit sig eller redovisat i ansökan.

H.2 Utsläpp till luft

113. Den planerade verksamhetens utsläpp till luft består framför allt av partiklar och koldioxid samt en mindre mängd fluorväte och kväveoxider. De huvudsakliga utsläppskällorna är grafitreningsanläggningen, anodproduktionsanläggningen och interna transporter. Verksamheten har totalt trettiosex (36) utsläppspunkter till luft: sex (6) från grafitreningsanläggningen och trettio (30) från anodproduktionen. Kvävgasproduktionen medför inga nettoutsläpp till luft. Den planerade verksamheten bedöms inte ge upphov till några luktutsläpp eller damning.
114. Luftutsläpp från grafitreningsanläggningen och anodproduktionsanläggningen sker genom skrubbrar, textila stofffilter och en förbränningsanläggning för VOC. Utsläppspunkterna från processerna i grafitreningsanläggningen och anodproduktionsanläggningen kommer att förses med cyklon och textilfilter eller enbart textilfilter. Reningsutrustningen bedöms avskilja cirka 99,5 % av partiklarna i processluften och partikelhalten till atmosfär kommer uppgå till maximal 5 mg/m³.
115. Skrubbrar för fluorvätesyra och svavelsyra i grafitreningsanläggningen kommer att vara dimensionerade för att till fullo avlägsna den syra som avgår från lagringstankar för fluorvätesyra och svavelsyra. Vid en eventuell incident, med utsläpp av syra till följd, kommer belastningen på skrubbrarna att bli högre och vid dessa tillfällen kan lägre halter fluorvätesyra och svavelsyra finnas i utgående luft. Halten bedöms vid dessa tillfällen som högst uppgå till 1 mg/m³.
116. Processluft från pyrolysteget i anodproduktionen behandlas i en efterbränningskammare för att reducera utsläppen till atmosfär. De delprocesser där dammande material hanteras kommer att ske slutet för att undvika utsläpp av partiklar.
117. Utsläppen från verksamheten bedöms inte medföra att miljö kvalitetsnormer eller miljömål överskrids.

118. Bolaget föreslår att följande villkor föreskrivs för verksamheten:

Utsläpp från processer i verksamheten som innehåller partiklar ska ledas till reningsutrustning för avskiljning av partiklar. Reningsutrustningen ska vara dimensionerad så att utsläpp av partiklar från varje utsläppspunkt kan begränsas till högst 5 mg/m³ normal torr gas. Kontroll av utsläppshalten från varje enskild utsläppspunkt ska utföras minst en gång per år. Kontroll ska därutöver alltid utföras vid förändringar i verksamheten som kan medföra ökade utsläppshalter av stoft.

H.3 Utsläpp till vatten

119. Utsläpp till vatten från den ansökta verksamheten består av processvatten, kylvatten och dagvatten. Bolaget planerar att släppa ut uppvärmt kylvatten samt behandlat processvatten till Sörbrändöfjärden.
120. Processvattnet renas i två reningsanläggningar (ETP1 och ETP2) innan det blandas med utgående kylvatten och släpps till recipienten. Den planerade utformningen av reningen beskrivs närmare i avsnitt 3.6.1 i TB:n. Utformningen uppfyller kravet på bästa möjliga teknik. Vattenkvaliteten i utgående vatten från reningsanläggningarna kommer att kontrolleras regelbundet och kommer efter rening ha en låg föroreningsgrad. Vattnet kommer att innehålla lägre halter av metaller. Utsläppen bedöms inte medföra att miljö kvalitetsnormer eller miljömål överskrids.
121. Uppvärmtd kylvatten som tagits ut från Inre Hertsöfjärden kommer att ledas till Sörbrändöfjärden i samma ledning som det behandlade processvatten. Utsläppet av uppvärmt kylvatten bedöms inte medföra att miljö kvalitetsnormer avseende temperaturpåverkan överskrids.
122. Dagvattnet från verksamhetsområdet kommer att avledas via diken som mynnar ut i Sörbrändöfjärden. Fastläggning av partikulärt material och partikelbundna föroreningar i dagvatten kommer att ske inom området på grönytor och grusytor, vid avrinning över dikesslänter och vid avrinning i diken runt om fastigheten. Utifrån beräkningen av halter och mängder dagvatten bedöms det inte föreligga ett behov av dagvattenrening eller fördröjning.
123. Med beaktande av att det rör sig om en ny anläggning och att reningstekniken måste installeras, driftsättas och utvärderas innan det är möjligt att närmare fastslå halterna i utgående vatten, föreligger det i nuläget inte förutsättningar att föreskriva några slutliga villkor gällande utsläpp till vatten. Bolaget föreslår följaktligen att frågan om

vilka slutliga villkor som ska gälla för utsläpp till vatten från verksamheten skjuts upp under en prövotid under vilken bolaget ska vidta följande utredning:

Bolaget ska utreda de tekniska, miljömässiga och ekonomiska förutsättningarna att begränsa verksamhetens utsläpp av föroreningar till vatten. Resultatet av utredningarna ska ges in till mark- och miljödomstolen senast fyra år efter det att tillståndet har vunnit laga kraft:

124. Under prövotiden föreslås nedanstående provisoriska föreskrift gälla. Som framgår av ordalydelsen är föreskriften utformad för att gälla det renade processavloppsvattnet, och avsedd att följas upp innan detta blandas med utgående kylvatten.

Processvatten från grafitreningsanläggningen som inte återförs till produktionen ska genomgå rening innan det släpps till recipient. Till dess annat bestäms får halterna i renat processavloppsvatten som släpps ut till recipient som månadsmedelvärde inte överskrida följande värden.

Ämne	Halt	Enhet
Zink	50	µg/l
Arsenik	30	µg/l
Bly	5	µg/l
Kadmium	0,5	µg/l
Kvicksilver	0,1	µg/l
Nickel	10	µg/l

H.4 Buller och vibrationer

125. Verksamhetens huvudsakliga ljudkällor består av maskiner inne i anläggningen, fläktar/ventilationsaggregat och skorstenar samt transporter till och från området. Med hänsyn till hur verksamheten utformas och avståndet till närmaste bostäder kommer verksamheten inte under någon tid på dygnet att medföra buller över riktvärdena för industriverksamhetsbuller. Även riktvärden för maximala ljudnivåer innehålls med god marginal.
126. Vibrationer kraftiga nog att kunna uppfattas vid närmaste bostäder bedöms inte uppkomma i ansökt verksamhet vare sig vid normal drift eller under anläggningsfasen. Något villkor för vibrationer bedöms inte behövligt.
127. Bolaget föreslår att följande villkor för buller föreskrivs för verksamheten:

Bolaget ska under anläggningsskedet tillämpa Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från byggplatser (NFS 2004:15). Bullrande verksamhet ska i huvudsak bedrivas helgfri vardag kl. 07.00–19.00. Tillsynsmyndigheten får medge undantag för bullrande arbeten vid andra tidpunkter och för tillfälliga överskridanden av de riktvärden som följer av de allmänna råden.

Buller från verksamheten under drift inklusive transporter inom verksamhetsområdet får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än:

50 dB(A) Helgfri måndag–fredag kl. 06.00–18.00
 40 dB(A) Nattetid kl. 22.00–06.00
 45 dB(A) Övrig tid

De angivna ekvivalentvärdena ska kontrolleras genom mätning vid bullerkällorna (närfältsmätning) och beräkningar vid berörda bostäder. Kontroll ska ske så snart anläggningen har tagits i drift, eller så snart det har skett förändringar i verksamheten som kan medföra mer än obetydligt ökade bullernivåer och när tillsynsmyndigheten i övrigt anser att kontroll är befogad.

Arbetsmoment som typiskt sett kan ge upphov till momentana ljudnivåer över 55 dBA vid bostäder får inte utföras nattetid (kl. 22.00-06.00).

H.5 Rennäring

128. Den planerade verksamheten bedöms påverka renskötseln i liten omfattning i form av att tidigare obebyggd mark och potentiell renbetesmark ianspråkats och infrastruktur anläggs. Verksamheten bedöms dock jämfört med nollalternativet ha en obetydlig påverkan för renskötseln eftersom området oavsett kommer att exploateras i och med att det är detaljplanlagt för industriändamål och ska omvandlas till industrimark. Området bedöms vidare redan i nuläget vara starkt påverkat av bebyggelse, industrier och olika typer av mänsklig aktivitet.
129. I syfte att begränsa den störning som etableringen av verksamheten kan medföra på renskötseln avser bolaget genomföra ett samråd med Gällivare sameby innan anläggningsarbetena påbörjas.
130. Bolaget föreslår att följande villkor förskrivs för verksamheten:

Innan anläggningsarbetena påbörjas ska bolaget genomföra samråd med Gällivare sameby om tidplan för genomförandet av anläggningsarbetena samt när särskilt störande arbetsmoment planeras att utföras.

H.6 Transporter

131. Verksamhetens transporter har beskrivits i avsnitt D.6. Något särskilt villkor beträffande transporter bedöms sammantaget inte behövligt.
132. För en konsekvensbedömning avseende transporter hänvisas till avsnitt 8.15 i MKB:n.

H.7 Energihushållning

133. Den bedömda energianvändningen redovisas i avsnitt D.7. För en närmare beskrivning av energianvändningen hänvisas också till avsnitt 8.7 i MKB:n. Hushållning av energi som resurs är en viktig del i den planerade verksamheten. Verksamheten har planerats och utformats för att optimeras bl.a. utifrån frågor om energianvändning.
134. Bolaget föreslår att följande villkor föreskrivs för verksamheten:

Bolaget ska fortlöpande mäta och kartlägga verksamhetens energianvändning, samt utvärdera möjliga energibesparings- och energieffektiviseringsåtgärder. Bolaget ska årligen i miljörapporten redovisa vilka energibesparings- och energieffektiviseringsåtgärder som vidtagits, samt vilka åtgärder som planeras att genomföras framöver.

H.8 Risk, kemikalier och avfall

135. Kemikalier kommer att användas i bl.a. grafitreningsprocessen, vattenreningsanläggningarna och anodproduktionen. Kemikaliehanteringen kommer att ske enligt gällande regler och rekommendationer. Lagring av kemikalier och flytande farligt avfall kommer endast att förekomma på invallad och tät yta försedd med nederbördsskydd. Invallningen ska inrymma det största förvaringskärls volym samt 10 procent av den samlade volymen av övriga förvaringskärl. Lagringen ska även vara skyddad mot påkörning. Vidare ska spill och läckage omgående samlas upp och tas om hand.
136. Ett handlingsprogram och rutiner för att förebygga olycksrisker med bl.a. kemikalier kommer att tas fram för den planerade verksamheten. Det kommer också att finnas beredskapsplaner för insatser om en allvarlig olycka skulle inträffa. Då riskerna för olyckor i verksamheten är små och inga bostäder eller andra områden där allmänheten generellt vistas finns i det omedelbara närområdet bedöms

konsekvenserna av en eventuell olycka som begränsade. För en mer utförlig beskrivning av risker och hantering av kemikalier hänvisas till avsnitt 8.8 och 8.17 i MKB:n.

137. Vad gäller avfall härrör den största andelen av det avfall som uppkommer i verksamheten från processen och rening av det processvatten och den processluft som uppstår i denna. Den enskilt största avfallsfraktionen består av slam från rening av processvatten. Även stoft från partikelavskiljningen av processluften kommer att uppkomma.
138. Stoftet består av värdefullt grafitmaterial och kommer att återföras till processen i så stor utsträckning som möjligt. En del av slammet bedöms kunna användas i cementindustrin och det avfall som uppstår från ETP2 bedöms kunna återvinnas inom fluorvätesyratillverkning som råvara. Det vatten som uppkommer från de skrubbrar som bland annat behandlar ventilationsgaserna från de tankar vätefluoridsyra och svavelsyra förvaras i kommer att behandlas i vattenreningsanläggningarna och således inte lämna anläggningen som avfall.
139. I möjligaste mån ska slammet återvinnas, men till den del det inte är möjligt kommer slammet att deponeras på en anläggning som är godkänd för farligt avfall. Då det i dagsläget inte är säkerställt att det slam som uppkommer i verksamheten kan återvinnas har konsekvensbedömningen gjorts utifrån att allt slam deponeras.
140. Bolaget kommer kontinuerligt i enlighet med avfallshierarkin att arbeta för att minimera avfall och återvinna uppkommet avfall i möjligaste mån, samt hantera avfallet enligt gällande regelverk. Farligt avfall som uppkommer kommer att förvaras och hanteras på ett sådant sätt att föroreningar inte ska nå omgivningen.
141. Bolaget föreslår att följande villkor föreskrivs för verksamheten:

Lagring av kemikalier och farligt avfall från endast förekomma på invallad och tät yta försedd med nederbördsskydd. Invallningen ska rymma det största förvaringskärls volym samt 10 procent av den samlade volymen av övriga förvaringskärl. Lagringen ska vara skyddad mot påkörning. Spill och läckage ska omgående samlas upp och tas omhand.

Lastning och lossning av kemikalier ska ske på ett för produkten tätt underlag med möjlighet att samla upp hela den levererade volymen i händelse av olycka.

Spill och läckage av kemikalier eller flytande avfall ska omgående samlas upp och tas om hand. Saneringsutrustning ska finnas tillgänglig på lastnings- och lossningsplatser. I händelse av spill ska saneringsutrustning finnas tillgänglig under den tid som saneringsarbetet pågår. Uppsamlat spill och fasta rester ska tas om hand som avfall.

Nya kemiska produkter som ska användas i processen och som har egenskaper som i något väsentligt avseende skiljer sig från tidigare använda produkter, får endast hanteras efter samråd med tillsynsmyndigheten.

En uppdaterad säkerhetsrapport ska ges in till länsstyrelsen senast tre (3) månader innan verksamheten tas i drift.

H.9 Kontroll och avveckling

142. Talga omfattas av krav på egenkontroll och kommer att utföra egenkontroll enligt miljöbalken, förordningen (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll samt tillämpliga föreskrifter. I avsnitt 13.2 i TB:n redovisas Talgas förslag till kontroll och uppföljning av verksamheten. Talga kommer att upprätta ett detaljerat kontrollprogram för verksamheten i samband med att anläggningen uppförs. Detta kommer att ges in till tillsynsmyndigheten senast tre månader innan verksamheten tas i drift.

143. Bolaget föreslår att följande villkor föreskrivs för verksamheten:

Bolaget ska underrätta mark- och miljödomstolen och tillsynsmyndigheten om när tillståndet tas i anspråk.

Bolaget ska, innan anläggningsarbetena påbörjas, till tillsynsmyndigheten redovisa en arbets- och tidsplan, en masshanteringsplan och ett kontrollprogram för anläggningsskedet. Planen ska kontinuerligt ses över och vid behov uppdateras.

Ett förslag till kontrollprogram för verksamheten under driftskedet ska ges in till tillsynsmyndigheten senast tre (3) månader innan verksamheten tas i drift.

En preliminär avvecklingsplan ska inges till tillsynsmyndigheten senast tre (3) år efter det att verksamheten har tagits i drift.

Bolaget ska i god tid före en nedläggning av hela eller delar av verksamheten ge in en slutlig avvecklingsplan till tillsynsmyndigheten för godkännande. Avvecklingsplanen ska innefatta frågor som avser omhändertagande av lagrade kemiska produkter och avfall, uppskattad kostnad för de åtgärder som behövs vidtas för att avveckla verksamheten och eventuellt anläggningen eller delar därav samt redovisa behov av utredningar för att fastställa eventuella föroreningar och eventuella åtgärder för att avhjälpa dessa.

H.10 Sammanställning av villkorsförslag

144. Sammanfattningsvis föreslår Talga att mark- och miljödomstolen föreskriver följande villkor

H.10.1 Slutliga villkor

Allmänt villkor

- (1) Om inte annat framgår av nedan angivna villkor ska anläggningarna utföras och verksamheten bedrivs i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget i ansökningshandlingarna och i övrigt i målet angett eller åtagit sig.

Utsläpp till luft

- (2) Utsläpp från processer i verksamheten som innehåller partiklar ska ledas till reningsutrustning för avskiljning av partiklar. Reningsutrustningen ska vara dimensionerad så att utsläpp av partiklar från varje utsläppspunkt kan begränsas till högst 5 mg/m³ normal torr gas. Kontroll av utsläppshalten från varje enskild utsläppspunkt ska utföras minst en gång per år. Kontroll ska därutöver alltid utföras vid förändringar i verksamheten som kan medföra ökade utsläppshalter av stoft.

Buller och vibrationer

- (3) Bolaget ska under anläggningsskedet tillämpa Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från byggplatser (NFS 2004:15). Bullrande verksamhet ska i huvudsak bedrivs helgfri vardag kl. 07.00–19.00. Tillsynsmyndigheten får medge undantag för bullrande arbeten vid andra tidpunkter och för tillfälliga överskridanden av de riktvärden som följer av de allmänna råden.

- (4) Buller från verksamheten under drift inklusive transporter inom verksamhetsområdet får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än:

50 dB(A) Helgfri måndag–fredag kl. 06.00–18.00

40 dB(A) Nattetid kl. 22.00–06.00

45 dB(A) Övrig tid

De angivna ekvivalentvärdena ska kontrolleras genom mätning vid bullerkällorna (närfältsmätning) och beräkningar vid berörda bostäder. Kontroll ska ske så snart anläggningen har tagits i drift, eller så snart det har skett förändringar i verksamheten som kan medföra mer än obetydligt ökade bullernivåer och när tillsynsmyndigheten i övrigt anser att kontroll är befogad.

Arbetsmoment som typiskt sett kan ge upphov till momentana ljudnivåer över 55 dBA vid bostäder får inte utföras nattetid (kl. 22.00-06.00).

Rennäring

- (5) Innan anläggningsarbetena påbörjas ska bolaget genomföra samråd med Gällivare sameby om tidplan för genomförandet av anläggningsarbetena samt när särskilt störande arbetsmoment planeras att utföras.

Energihushållning

- (6) Bolaget ska fortlöpande mäta och kartlägga verksamhetens energianvändning, samt utvärdera möjliga energibesparings- och energieffektiviseringsåtgärder. Bolaget ska årligen i miljörapporten redovisa vilka energibesparings- och energieffektiviseringsåtgärder som vidtagits, samt vilka åtgärder som planeras att genomföras framöver.

Risk, kemikalier och avfall

- (7) Lagring av kemikalier och farligt avfall från endast förekomma på invallad och tät yta försedd med nederbördsskydd. Invallningen ska rymma det största förvaringskärlets volym samt 10 procent av den samlade volymen av övriga förvaringskärl. Lagringen ska vara skyddad mot påkörning. Spill och läckage ska omgående samlas upp och tas omhand.
- (8) Lastning och lossning av kemikalier ska ske på ett för produkten tätt underlag med möjlighet att samla upp hela den levererade volymen i händelse av olycka.
- (9) Spill och läckage av kemikalier eller flytande avfall ska omgående samlas upp och tas om hand. Saneringsutrustning ska finnas tillgänglig på lastnings- och lossningsplatser. I händelse av spill ska saneringsutrustning finnas

tillgänglig under den tid som saneringsarbetet pågår. Uppsamlat spill och fasta rester ska tas om hand som avfall.

- (10) Nya kemiska produkter som ska användas i processen och som har egenskaper som i något väsentligt avseende skiljer sig från tidigare använda produkter, får endast hanteras efter samråd med tillsynsmyndigheten.
- (11) En uppdaterad säkerhetsrapport ska ges in till länsstyrelsen senast tre (3) månader innan verksamheten tas i drift.

Kontroll och avveckling

- (12) Bolaget ska underrätta mark- och miljödomstolen och tillsynsmyndigheten om när tillståndet tas i anspråk.
- (13) Bolaget ska, innan anläggningsarbetena påbörjas, till tillsynsmyndigheten redovisa en arbets- och tidsplan, en masshanteringsplan och ett kontrollprogram för anläggningsskedet. Planen ska kontinuerligt ses över och vid behov uppdateras.
- (14) Ett förslag till kontrollprogram för verksamheten under driftskedet ska ges in till tillsynsmyndigheten senast tre (3) månader innan verksamheten tas i drift.
- (15) En preliminär avvecklingsplan ska inges till tillsynsmyndigheten senast tre (3) år efter det att verksamheten har tagits i drift.
- (16) Bolaget ska i god tid före en nedläggning av hela eller delar av verksamheten ge in en slutlig avvecklingsplan till tillsynsmyndigheten för godkännande. Avvecklingsplanen ska innefatta frågor som avser omhändertagande av lagrade kemiska produkter och avfall, uppskattad kostnad för de åtgärder som behöver vidtas för att avveckla verksamheten och eventuellt anläggningen eller delar därav samt redovisa behov av utredningar för att fastställa eventuella föroreningar och eventuella åtgärder för att avhjälpa dessa.

H.10.2 Uppskjutna frågor*Utsläpp till vatten*

145. Bolaget föreslår att frågan om slutliga villkor för utsläpp till vatten skjuts upp under en prövotid under vilken bolaget ska utföra följande utredning:

U1. Bolaget ska utreda de tekniska, miljömässiga och ekonomiska förutsättningarna att begränsa verksamhetens utsläpp av föroreningar till vatten. Resultatet av utredningarna ska ges in till mark- och miljödomstolen senast fyra år efter det att tillståndet har vunnit laga kraft.

146. Under prövotiden föreslås följande provisoriska föreskrift gälla:

P1. Processvatten från grafitreningsanläggningen som inte återförs till produktionen ska genomgå rening innan det släpps till recipient. Till dess annat bestäms får halterna i renat processavloppsvatten som släpps ut till recipient som månadsmedelvärde inte överskrida följande värden.

Ämne	Halt	Enhet
Zink	50	µg/l
Arsenik	30	µg/l
Bly	5	µg/l
Kadmium	0,5	µg/l
Kvicksilver	0,1	µg/l
Nickel	10	µg/l

I. Byggnadsdom

147. Talga yrkar att mark- och miljödomstolen genom en särskild dom förklarar den sökta verksamheten tillåtlig och att domstolen lämnar bolaget tillstånd att utföra vissa arbeten (s.k. byggnadsdom). Yrkandet gäller för planerade anläggnings- och byggnadsåtgärder för den sökta verksamheten, men inte för uppförande eller utformande av process- eller reningsteknik. Arbetena består av markberedningsåtgärder och grundläggningsarbeten för etablering av anläggningen, uppförande av byggnader, vägar och annan utrustning, samt nedläggande av ledningar m.m.

148. Som framgår av MKB:n kommer den sökta verksamheten att bedrivas i enlighet med de allmänna hänsynsreglerna. De villkor som föreslagits säkerställer att verksamheten kommer att bedrivas i enlighet med bästa möjliga teknik och att påverkan på omgivningen kommer att bli begränsad. Lokaliseringen av verksamheten, inom ett område detaljplanelagt för industriell verksamhet, uppfyller lokaliseringskravet. Anläggningen är såväl ur omgivningssynpunkt som recipientsynpunkt väl lokaliserad. Den sökta verksamheten kommer inte att medföra någon betydande påverkan på människors hälsa eller miljön och kommer inte heller att medföra att miljö kvalitetsnormer för luft eller vatten inte kan uppfyllas. Verksamheten kommer inte heller att medföra någon påverkan på något Natura 2000-område.
149. Sammanfattningsvis visar genomförda utredningar att den sökta verksamheten är tillåtlig och att verksamheten är mycket angelägen, inte minst för att påskynda den gröna omställningen och minska de stora utsläppen av koldioxid som är förknippade med konventionell tillverkning av batterianodmaterial. Det föreligger därför skäl att förklara den sökta verksamheten tillåtlig och meddela sökt byggnadsdom.

J. Verkställighetsförordnande

150. Som redogjorts för i avsnitt B.1 ovan är syftet med den sökta verksamheten att påskynda den gröna omställningen genom att i Sverige etablera en anläggning för storskalig tillverkning av anodmaterial till litiumjonbatterier till elbilssektorn. Efterfrågan på elbilar, och i förlängningen på batterier och anodmaterial, bedöms öka väsentligt inom de närmaste åren, särskilt som ett slutdatum för nybilsförsäljning av fossilbränsle drivna bilar kan komma att bestämmas i närtid. Den sökta verksamheten innebär att batterianodmaterial kan tillverkas med mycket mindre utsläpp av växthusgaser jämfört med konventionella metoder.
151. Mot denna bakgrund är Talga mycket angeläget om att kunna påbörja förberedande arbeten för den planerade verksamheten snarast möjligt efter att tillstånd har meddelats. Bolaget har därför inkluderat ett yrkande om verkställighetsförordnande, dels för byggnadsdomen dels för domen i huvudsak.
152. Verksamheten bedöms vidare medföra positiva samhällsekonomiska konsekvenser i form av bland annat ökade arbetstillfällen m.m. Verksamheten planeras att lokaliseras till ett område som är detaljplanelagt för industriell verksamhet, och som

kommer att förberedas för sådan verksamhet oberoende av om eller när den sökta verksamheten etableras. Med de skyddsåtgärder som bolaget avser att vidta enligt vad som beskrivits i ansökan och underlagshandlingar bedöms påverkan på motstående intressen bli godtagbar. Bolaget anser sammantaget att det föreligger skäl för verkställighetsförordnande.

153. Inga enskilda intressen riskerar att skadas av den ansökta vattenverksamheten. Det saknas därför skäl att förskriva om säkerhet för ersättning enligt 22 kap. 28 § miljöbalken.

K. Målets handläggning

154. Som aktförvarare föreslås Roumiana Slavova Holmqvist med adress Burströmsvägen 4, Luleå och telefonnummer 0920-29 55 17.
155. Som framgår av ansökan är det för Talga mycket angeläget att anläggningsarbeten kan påbörjas snarast möjligt. Bolaget vore därför tacksamt om domstolen handlägger målet med detta som utgångspunkt samt föreslår att domstolen i den kommande kungörelsen bestämmer en särskild remisstid för yttrande över bolagets yrkande om byggnadsdom och att domstolen i kungörelsen anger att målet i den delen kan komma att avgöras utan huvudförhandling.

Stockholm den 23 juni 2022
Talga AB, genom

Joel Mårtensson
(enligt fullmakt)

Albin Gustafsson
(enligt fullmakt)

Sofie Pedersen
(enligt fullmakt)